ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒ
Խ. ՄՈՄՋՅԱՆԻ ԵԼՈՒՅԹԸ

Ընկերնե՛ր, Վ. Ի. Լենինի անվան Գյուղատնտեսական Գիտությունների Համամիութենական Ակադեմիայի օգոստոսյան սեսիայի աշխատանքը իր վրա սևեռեց մեր ամբողջ երկրի ուշադրությունը: Պարզ դարձավ, որ այդ սեսիայում խոսքը վերաբերում էր բիոլոգիական գիտության ո՛չ թե առանձին, մասնավոր հարցերին, այլ մարքսիստական-լենինյան աշխարհայեցողության բնագիտական հիմունքներին վերաբերող հարցերին: Սեսիայի արդյունքները նշանավորեցին ռևոլյուցիոն դիալեկտիկական մատերիալիզմի կենսատու մեծ սկզբունքների նոր, փայլուն հաղթանակը ռեակցիոն, իդեալիստական իդեաների, մետաֆիզիկայի ու սխոլաստիկայի դեմ:

Կոմունիստական հասարակության կառուցման անվիճելի պայմաններից մեկը կապիտալիզմի մնացուկների հաղթահարումն է մարդկանց գիտակցության մեջ, մեր միջավայրում բուրժուական ազդեցության բոլոր ձևերի, բոլոր մնացորդների մերկացումը ու լիակատար վերացումը:

Սեսիայում հանդես եկած մենդելիզմի-մորգանիզմի կողմնակիցներն ամեն կերպ փորձում էին ժխտել իրենց կապը մետաֆիզիկայի ու իդեալիզմի հետ: Իսկ իրականում մենդելիստ-մորգանիստների բոլոր բառախաղերի, գիտության նմանվող ձևակերպումների միջով պարզորոշ անց է կացվում գիտության կողմից վաղուց արդեն մերժված միտքը՝ տեսակների հաստատունության, նրանց անփոփոխելիության մասին: Դա է մենդելիստ-մորգանիստների հիմնական թեզիսի իմաստը, որի համաձայն հնարավոր չէ բուսական և կենդանական օրգանիզմների կողմից իրենց կյանքի ընթացքում ձեռք բերած հատկությունների և հատկանիշների ժառանգումը:

Ժամանակակից ռեակցիոն գենետիկայի հավատո հանգանակը՝ գենը՝ մարմնավորում են մետաֆիզիկական անփոփոխելիությունը և լճացումը: Գեները պլատոնյան գաղափարների նման ժամանակից դուրս, հավերժական, միշտ իրենց հավասար մետաֆիզիկական էություններ են: Բնության մեջ զարգացումը ժխտելու կամ թե, լավագույն դեպքում, էվոլյուցիան անցյալի շրջանակներով սահմանափակելու ուղղությամբ մենդելիստ-մորգանիստների փորձերի բացահայտ ռեակցիոն, մետաֆիզիկական էությունը տարակույս առաջ չի բերում: Ռեակցիոն գենետիկայի կողմնակիցների մեթոդոլոգիական բազան հանդիսանում է երևույթների միջև անհրաժեշտ կապերի խզումը և հակադրումը, փոխներգործության ժխտումը նրանց միջև, որևէ երևույթի ուսումնասիրության մեկուսացումը ընդհանուր կապից, այն փոքր տարրերի և արտաքին հատկանիշների: Մի՞թե այդ մասին չի վկայում իդեոպլազմայի ավտոնոմության հերյուրանքը, որը մենդելիստ-մորգանիստների պատկերացումներով չի ցանկանում իրեն կեղտոտել որևէ կապով և միջնորդայնությամբ, որն իրեն պահպանում է սոմայի, կենդանի մարմնի զարգացման որակական հատկությունների հետ ներքին, իմմանենտ որևէ կապից:

Լիովին համապատասխան մետաֆիզիկայի հետ, մենդելիզմ-մորգանիզմի կողմնակիցները, ինչպես հայտնի է, ժխտում են ժառանգական փոփոխությունների պատմական անցյալը: Մուտացիաները ո՛չ մի չափով կապված չեն օրգանիզմի անցյալ զարգացման հետ: Ահա թե ինչու նրանք հանդես են գալիս որպես նախորդ քանակական փոփոխություններով ամենևին չպայմանավորված պատահական թռիչքներ:

Սեսիայում հանդես եկած մի քանի մենդելիստ-մորգանիստները այնպես էին ցույց տալիս, թե նրանք չեն հասկանում, թե ինչու իրենց մեղադրում են իդեալիզմի մեջ, երբ իրենք ընդունում են գեների նյութականությունը: Մեր ձևական գենետիկների այդ ընթացքը ո՛չ ոքի չի կարող մոլորության մեջ գցել: Հին, շատ հին վիտալիստական «կենսական ուժը», մարմնականությամբ օժտված, մարմնավորված է մեր ժամանակակից վիտալիստների անմահ պլազմայի մեջ:

Մենդելիստ-մորգանիստները կրոնական-իդեալիստական դուալիզմի ոգով օրգանական մատերիան մասնատում են երկու զուտ էության անկախ սուբստանցիաների՝ անմահ պլազմայի աշխարհի և պասսիվ, ունայն սոմայի աշխարհի: Շարունակելով ամաչկոտ կերպով աշխարհն անվանել մարմնային խրոմոզոմ, ռեակցիոն գենետիկայի կողմնակիցները դրա հետ միասին այն օժտում են այնպիսի հատկություններով, որ այդ աշխարհը զրկվում է բոլոր ռեալ նյութական հատկանիշներից:

Անհրաժեշտության ու պատահականության մետաֆիզիկական խզումը և հակադրումը, մուտացիայի պատմական անցյալի ժխտումը, մուտացիաների վերածումը բացարձակ պատահականությունների թագավորության, մենդելիստ-մորգանիստներին պետք է անխուսափելիորեն հանգեցներ և հանգեցրեց ագնոստիկական անսքող հետևությունների, վատ քողարկված տերտերականության: Դեռևս հին Կանտը սահմանափակում էր իմացության ասպարեզը, որպեսզի ընդլայներ տեղը հավատի համար: Ժամանակակից բուրժուական ռեակցիոն գիտությունը և փիլիսոփայությունն աշխատում են վերջնականապես դուրս մղել իմացությունը, որպեսզի ասպարեզը ամբողջովին տրամադրեն միստիկային ու տերտերականությանը, կույր հավատին և իռացիոնալիզմին, ալոգիզմին և բերգսոնական-հայդեգերական ինտուիցիային: Իմպերիալիզմի փիլիսոփայական քուրմերը տենդագին եռանդով գրում են մեկ ստահոդ գիրք մյուսի ետևից, որպեսզի աշխարհը պատկերացնեն որպես մեկը մյուսի հետ չկապված պատահական երևույթների անճանաչելի քաոս, որտեղ չկա կայուն և օրինաչափ ոչ մի բան: Լեզուն, ասում են, պտտվում է հիվանդ ատամի շուրջը: Մենք շատ լավ հասկանում ենք, թե ինչու բուրժուական փիլիսոփայությունն այնպես հիստերիկորեն վայնասուն է բարձրացնում աշխարհի անճանաչելիության, բանականության սնանկության մասին և այլն: Սակայն սուտը բազմիցս կրկնելով այն չի վերածվում ճշմարտության: Եվ որքան էլ իմպերիալիստական կլիկների փիլիսոփաները եռանդուն կերպով տզտզան, մարքսիզմ-լենինիզմի հայտնագործած կապիտալիստական հասարակության զարգացման օրենքները, որոնք անխուսափելիորեն պայմաններ են ստեղծում նրա ռևոլյուցիոն տապալման համար, չեն դադարեցնի իրենց ներգործությունը:

Պատահական մուտացիաների աշխարհը յուրահատուկ ձևով զուգորդվում է Կանտի անճանաչելի նոումենների ինտելիգիբելային աշխարհի հետ: Մենդել-մորգանիստական ուղղության ջախջախումը մեր բիոլոգիական գիտության մեջ միաժամանակ ագնոստիկական երևույթների ջախջախումն է գիտական իմացության դեմ: Չի կարելի առանց վրդովմունքի խոսել այն մարդկանց մասին, որոնք գիտության պարտիականության մասին ամեն մի պատկերացումից զուրկ լինելով, վարակված լինելով ստորաքարշության վատ հիվանդությամբ, փորձում են մեր հողի վրա փոխադրել ագնոստիցիզմը՝ ռեակցիոն բուրժուական մտքի գաղափարական զինանոցի այդ թունավոր զենքը: Խայտառակ ձախողումը, որին հանգեցին և չէին կարող չհանգել Վեյսմանի, Մենդելի ու Մորգանի մեր տնարույս երկրպագուները, ցույց են տալիս, թե նրանք ինչպես չարաչար հատուցում են մարքսիզմ-լենինիզմի թեորիայի, դիալեկտիկական մատերիալիզմի փիլիսոփայության նկատմամբ թեթևամիտ վերաբերմունքի համար: Այդ մարդկանց ձախողումը ցույց է տալիս, թե ինչպիսի տխուր վախճան կունենա միամիտ վերաբերմունքը դեպի ժամանակակից բուրժուական այսպես կոչված գիտության նկատմամբ, ստրկամտությունը նշանավոր «հեղինակությունների» հանդեպ, թե ինչպիսի տխուր արդյունք կունենա բուրժուական գիտության և իմպերիալիզմի մարդատյացական քաղաքականության միջև ուղղակի կապը չըմբռնելու ցանկությունը:

Ընկերնե՛ր, մենք բոլորս ուրախ ենք մեր առաջավոր բիոլոգիական գիտության տարած նոր փայլուն հաղթանակով, առաջավոր բիոլոգիական գիտություն, որը կայուն կերպով հենվում է դիալեկտիկական մատերիալիզմի հիմունքների վրա: Ո՞վ կարող է տարակուսել, որ անմահ Լենինի անունը կրող Գյուղատնտեսական Ակադեմիայի սեսիայում ձեռք բերված թեորետիկ մեծ հաղթանակը նոր ուժով պտուղներ կտա մեր կոլխոզային անծայրածիր դաշտերում և կխթանի մթերքների անսպառ առատության ստեղծումը, առանց որի անհնարին է կոմունիստական հասարակություն:

Այս պահին մեր առաջն է Կրեմլի մեծ մարդու, մեր հոր և ուսուցչի՝ Ստալինի կերպարը, որն արթուն կանգնած է ամբողջ առաջավորի ու պրոգրեսիվի պաշտպանության դիրքերում, որն իր ժողովրդին տիրաբար տանում է դեպի կոմունիզմ: (Ծափահարություններ):